

Total Pages – 3

M.A. RNLKWC-/SANS/SAN-405(B)/22

2022

SANSKRIT

M.A. Fourth Semester End Examination - 2022

PAPER - SAN-405(B)

Full Marks : 40

Time : 2 hours

*The figures in the right-hand margin indicate marks.
Candidates are required to give their answers in their own
words as far as practicable.*

Illustrate the answers wherever necessary.

[सर्वे प्रश्नाः संकृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः !

A. यथाकामं प्रश्नचतुष्टयं समाधत्त। 2×4=8

1. शब्दब्रह्मणः प्राप्त्युपायः कः? अनुकारश्च कः?
2. अर्थप्रवृत्तितत्त्वानां निबन्धनं किम्? कस्माद् ऋते शब्दानां तत्त्वावबोधः नास्ति?

(Turn Over)

(2)

3. भर्तृहरिमते कति प्रमाणानि? कानि च तानि?
4. नागेशोक्तं कर्तृलक्षणं विलिख्य दलकृत्यं प्रदर्शयत।
5. परमलघुमञ्जूषोक्तं कर्मलक्षणं लिखत।
6. ब्राह्मणाय गां ददाति इति वाक्यस्य शाब्दबोधं लिखत।

B. यथानिर्देशं समाधत्त।

क. यथेच्छं द्वौ व्याख्यात।

4×2=8

1. अध्याहितकलां यस्य कालशक्तिमुपाश्रिताः।
जन्मादयो विकाराः षट् भावभेदस्य योनयः ॥
2. परेषामसमाख्येयमभ्यासादेव जायते।
मणिरूप्यादिविज्ञानं तद्विदां नानुमानिकम् ॥
3. ग्राह्यत्वं ग्राहकत्वं च द्वे शक्ती तेजसो यथा।
तथैव सर्वशब्दानामेते पृथगवस्थिते ॥

(3)

ख. यथेच्छं द्वौ उत्तरत।

4×2=8

1. करणस्वरूपं वर्णयत।
2. सकर्मकत्वाकर्मकत्वलक्षणं प्रतिपादयत।
3. परमलघुमञ्जूषादिशा चतुर्थ्यर्थं निरूपयत।

C. यथानिर्देशं समाधीयताम्।

8×2=16

1. वाक्यपदीयदिशा शब्दब्रह्मणः स्वरूपम् उपवर्णयत।

अथवा

ब्रह्मकाण्डदिशा अष्ट पदार्थान् विवृणुत।

2. परमलघुमञ्जूषादिशा नव्योक्तं कारकलक्षणं निरूप्य प्राचीनोक्तं खण्डयत।

अथवा

अधिकरणं तद्भेदान् च प्रपञ्चयत।